

կը յանձնարարեն պատրաստել իրենց օգտանակներն :

Բարիգու գործատունը Voisin կ'աշուանուի. Տիւնզէրքինը Weiller : Կան նաև իտալական և գերմանական գործատուներ :

(Ղալին ճանապարհորդութեան խնդրոյն ամենամեծ զարկ տուողներն եղան նաև հաստատուած Aero-Club-ները . «Մըցման Բաժակները» և դրամական մեծագումար պարգևները «Nobel»-ի, «Gordon-Bennet»-ի, «Deutsch», «Arch-deacon» և այլն, և այլն :

Խառնիոյ Մարգարիտայ Մայր Թագուհին իւր հայրենիքի օդաչունները խրախուսելու համար 1907ին հաստատեց դրամական նուէր և «Բաժակ յաղթութեան» տրուելիք այն մարդուն՝ որ առաջին պիտի ըլլայ Բոյի գաշտավայրէն բարձրանալով՝ անցնել Սկպեանները և մտնել դրացի Պեմութեանց երկիրներն :

Յետ դնելու այս նախնական ծանօթութիւնները կը Ֆայ ըսել որ թռչուններու աշխարհի մէջ արշաւելու համար պէտք է հետեւի սա երկու սկզբունքներէն մէկուն. կամ շինել այնպիսի օդանաւեր որոնք տեղափոխած օդէն աւելի թեթեւալով կարենան բարձրանալ մթնոլորտին մէջ, և կամ օդէն աւելի ծանր ըլլալով (ինչպէս թռչունները) բարձրանալ մթնոլորտ և ուղեւորիլ որ և է կողմ :

Այն գործիները որոնք օդէն աւելի թեթեւալու սկզբունքի վրայ շինուած են օդապարիկ—aérostate կը կոչենք. իսկ անոնք որ օդէն աւելի ծանր են և թռչելու կը ծառայեն օդադորոքինական (aérodynamique) կ'անուանենք :

Յիշեալ երկու դրութիւններու համեմատ շինուած՝ այժմեան գործիներու մէջ կենսական և մանաւանդ վճռական դեր խաղացողները շարժիչ (moteur) մեքենաներն են : Ո՛րքան աւելի շարժիչներն քիչ կշռեն և շատ ձիու զօրութիւն արտադրեն այնքան զայսին նաւորդութեան խնդիրը իրեն լուծումին կը մօտենայ :

Մենք առանձին գլուխներու բաժնիով ՕԳԱՊԱՐԻԿՆԵՐԸ և ԹԻՋՆԱԳՈՐԾԻՆԵՐԸ կը խօսինք այժմ առաջիններու մասին :

ՕԳԱՊԱՐԻԿՆԵՐ

(Ղապարիկի առաջին գաղափարն յղացողը՝ 1670ին Պրեշիացի Լանա Յիսուսեան կրօնաւորը եղաւ : Ինքը մտածեց որ եթէ ամենարարակ մետաղեայ գունդեր շինուին և օդէն թեթեւ կազով լեցուին, գունդեր վեր պէտք են բարձրանալ : Իրմէ շատ վերջը 1783ին սոյն գաղափարը իրագործողներն եղան Մոնկոլֆիէ եղբայրները՝ ուրոնք թուղթէ շինած գունդերու ստորոտը յարգ վառելով անոր ներքին օդը ջերմացնելով կ'անգայտացնէին՝ այնչափ որ գունդը տեղափոխած օդէն աւելի թեթեւալով մթնոլորտ կը բարձրանար : Իրենցմէ վերջ նախ սկսան օդային կազով և այժմ ընդհանրապէս ջրածինով թեթեւցնել օդապարիկները :

Մոնկոլֆիէներու Բարիզ արձակած առաջին գունտէն մինչև այսօրուան յետին օդապարիկներու կազմակերպութեան մէջ եղած տարբերութիւնը խիստ մեծ է : Սկիզբները յամրաքայլ սկսաւ յառաջել այս արհեստը. մետաքսեայ գունտեր, անկարգելներ, օդամակոյկներ շինուեցան. 1800է վերջ կէյլիւսաքներ, թիսանախէներ օդապարիկ գունտերով բարձրացան մթնոլորտ և շատ մը գիտական դիտողութիւններ ընելով Գիտութեան նպաստեցին : Սակայն իրենց օդապարիկները անկատար, անդեկ և անգոր ըլլալով ստէյլ քամիներու քմահաճոյքին կը մատնուէին և եղբերական արկածներ անպակաս կ'ըլլային :

Հներիկոս ժիֆար առաջին Գաղղիացին եղաւ որ 1852ին փորձեց օդոյ մէջ ուղղուելու գաղափարը իրագործել, սակայն չյաջողեցաւ վասն զի նոյն ատենուան իր ծանրակշիռ շարժիչ մեքենան հազիւ 3 ձիու զօրութիւն կ'արտադրէր :

1870ի պատերազմին յաղթուած Ֆրանսան ուղեց ուղղելի օդանաւեր շինել տալով նոր գորութիւն մը ստանալ : Շալէի

մէջ հաստատեց ռազմական օդանավորդու-
թեան զարդը և հոն իրենար և Գրէպ հրա-

Խաւիւյ Մարգարիտայ Մայր Թաղուհոյ նուիրած
«Յաղթութեան Բաժակը».

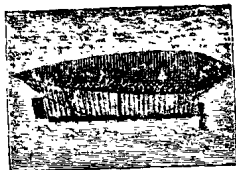
մանատարները շինեցին գլանաձև ուղղե-
լի օդապարիկ մը՝ որ ունէր ղեկ և պը-
տուտակ՝ ելեկտրական շարժիչի միջնոր-
դութեամբ գործող : 1884ին հանդարտ
միջնորդի մէջ դիրաւ կ'երթեկէր այդ
50 մեղր երկայնութիւն ունեցող օդանա-
ւը : Բայց սակայն եօթը կամ ութը ան-
գամ հագիւ վերելքներ, արշաւներ ու վե-
րադարձեր ընելէ վերջը հնարագէտները
ես կեցան այդ ձեռնարկէն՝ պատճառաւ որ
ելեկտրաշարժ մեքենային և կուտակիչնե-
րուն ծախսը ահագին էր և քամիներու
սաստիկ փշուամի դիմադրելն անկարելի :
Իրենցմէ վերջ բազմաթիւ գիտնական-

ներ շինեցին ուղղելի օդանաւեր, բայց կա-
տարեալ յաջողութիւն ո'չ ոք ունեցաւ :

Պրագիւեացի Սանդոս Տիւմոն կոմսը
1900էն սկսեալ Բարիզ կատարած փոր-
ձերովը յոյս ներշնչեց գիտնական մարդ-
կութեան թէ մօտեցած էր օդային աշխար-
հի տիրանալու թուականը : Ինքը 1901ին
հ. Տէուչի 100,000 ֆր. մրցանակին
արժանացաւ, վասն զի Սէն-Գլուէն օդ
սլացաւ իւր ուղղելի օդապարիկով, կրցաւ
կէս ժամուան մէջ՝ Էյֆէլի աշտարակին
շուրջը երկու անգամ պտոյտ ընել և վե-
րադառնալ ճիշտ մեկնած վայրը :

Գոսդանցայի Լճին վրայ խորհրդաւոր
յարկածածուկին մէջ Վլարդեմպերկցի կոմս
Ջէրբէլին 30 տարիէ ի վեր կ'աշխատէր
ուղղելի օդանաւի մը շինութեան, ինքը
ես 1903ին սկսաւ յաջող և ստէպ ան-
յաջող վերելքներ կատարել : Դոյնպէս Բէշը-
սըվալ Պալերացին, կոմս Ալմէրիքոյ
Սըրիոյի Խաւայցին, զանազան Ամերիկա-
ցիներ և Անգղիացիներ՝ իրենց կեանքերն
և դրամագլուխնին նուիրեցին անձամբ ուղ-
ղելի օդանաւեր շինելով :

()դային նաւորդութեան խնդիրը դեռ
աւելի յառաջադիմութեան մէջ դնելու հա-
մար, մրցանակներ, և մրցումներ հաստա-
տուեցան : Գաղղիոյ, Գերմանիոյ և Անգղիոյ
մէջ բացուեցան մեծամեծ գործատուններ
որոնց մէջ հարիւրաւոր անձինք կ'աշխա-
տին օդանաւերու կազմածքներ պատրաս-
տելով : Իսկ պետութիւններու պատերազ-
մական նախարարութիւնները ուղղելի օ-

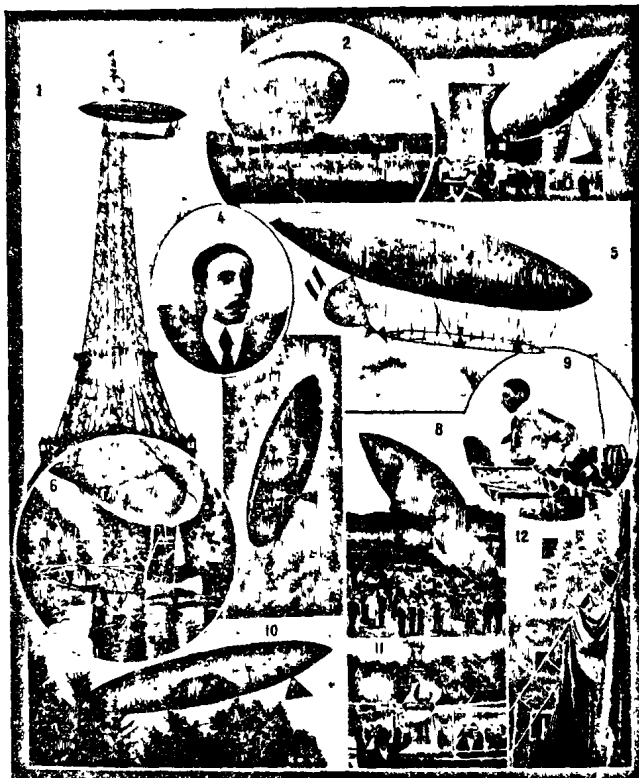

Իրենարի ելեկտրական ուղղելի օդանաւը :

դանաւերու գիւտին աշխատող հնարագէտ-
ներու ոչ միայն ձեռնտու կը լինին, այլ

նաև կանոնաւոր բանակցութիւններ կը կատարեն և փորձերու կը մասնակցին։
Գիտական աշխարհը և ամբողջ Գեր-մանիոյ ժողովուրդը անցեալ ամառ իրա-

մոս կայսեր եղբայրը, Վիլհելմպերկի Թա-զաւորը, իշխանները՝ օդային օրագուարճի կը տանէր ու կը բերէր։
Օգոստոս 4ին ալ Զէրբէլինի 100 մեղր

Սանդոս, Տիւման իւր ուղղելի օդանաւով Նյիթլի աշտարակին շուրջը կը զանաջ և ուրիշ փորձեր կ'ընէ։

Լամբ մեծ խանդավառութեան և յուզումնե-րու մէջ եղան։

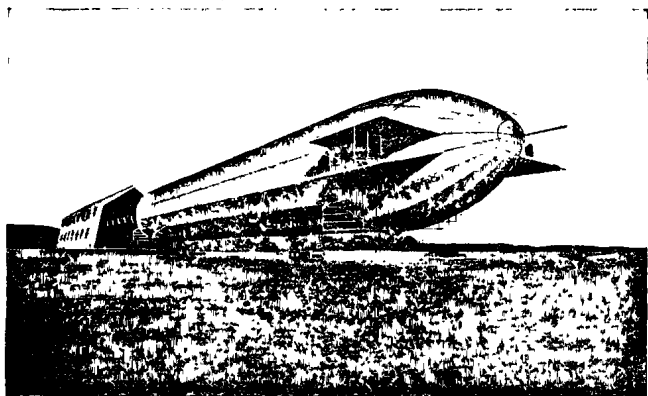
Ուղղելի օդանաւը զտնուած էր։ Զէր-բէլին օրուան դիւցազը, ամպրոպներու Ս-րամազըը դարձած էր, վասն զի իւր 38 տարուան ժիւ չտեքր յաղթած էր ամենայնի։
Իւր Զերբէլին թիւ 4 օդանաւը՝ Գուլիեյ,

երկայնութեամբ օդանաւը Գոսդանցայի յարկածածուկէն դուրս ելաւ։ Այս անգամ իւր կրկին մակոյկներուն մէջ 12 հոգի բազմած էին։ Եւ կը կատարէին գերմա-նական սպայակոյտի որոշածին համեմատ ճամբորդութիւն մը 8 թուանշանի ձեւին շարժումները ընելով։

Պէտք էին հետզհետէ տեսնուիլ Friederichshafen - Konstanz - Basel - Mülhausen - Strassburg - Karlsruhe - Mannheim - Magonza - Rüdeshheim - Kreuznach - Kaiserslautern - Neukirchen - Homburg - Wörth - Karlsruhe - Stuttgart - Ulm - և վերստին Friederichshafen:

Գրեթէ ամէն յիշեալ քաղաքներու վրայ տեսնուեցաւ 17,45 ժամուան ընթացքի մէջ 450 քիլոմետր տեղ կտրելով: Եւ

կը պատճառէ և օդապարիկին առաջակողմեան չուանները կը փրցնէ. ամենի կազմաճրքը կը տարուբերի ալ և ձախ և փախ չելու բռնութիւններ կ'ընէ, 40 զինուորներ և նոյնչափ ալ զործաւորներ կը ճգնին գունտը իւր բնական դիրքին բերել, բայց անոր կատաղի ցնցումները շատերը գետին կը տապալէ, հետզհետէ առաջակողմը վեր կը բարձրանայ՝ զազաթնահայեաց դիրք կ'առնու, մակոյկին պէնդիկայի անօթները կը շրջին: Մեքենագոր-

Ձէրբէլինի 100 մետր երկայնութեամբ օդանաւը Գոսդանցայի լճին յարկածածուկէն դուրս կ'ելլէ:

ուր որ կը հասնէր օդանաւը՝ Թնդանթի հարուածներ, զանգակներու զօղանջը և ժողովրդեան ուրիւններ կ'ողջունէին զայն: Օգոստոս 5ին հագիւ մի քանի տասնեակ քիլոմետր հեռու էր իւր վերջին նպատակատեղիէն երբ կէսօրուան մօտ շարժիչ մեքենային թեթիւ մէկ ֆնասուածութիւնը պատճառ կ'ըլլայ Echderdingenի մօտ խարխիս նետելով՝ գետին իջնել: Ուր երկու մեքենագործները երբ աշխատութեան սկսան, Ձէրբէլին ալ ուղեկիցներով պանդոկ գնաց ճաշելու:

Ժամը 15,20ին քամի մը կը սկսի զրսպուած օդանաւը խոշաւանգել. ապա հիւսիսային սաստկաշունչ հով մը՝ յորձանք

ծերէն մին գետին կը զահաւիժի և կ'անշունչանայ, միւսը կիսով չափ այրած վար կը նետուի և սրունքները կը ջախջախուին: Նոյն պահուն վրայ կը հասնի ծերունի Ձէրբէլինը: Ամէն ոք արհաւիրքի մէջ եղած միջոց օդանաւը կը փախչի երկինք: Կը բարձրանայ գրեթէ 300 մետր, և ահա սաստիկ ծուխ և բոցեր կ'արձակէ, ու կամայք դարձած գետին կը զահաւիժի:

Այսպէս ուրեմն բնութիւնը կը խաղայ մարդու ճակատագրին հետ: Խեղճ Ձէրբէլինը՝ որ ժամ մը յետոյ Friederichshafen իրեն համար պատրաստուած յաղթական կամարներէն պիտի անցնէր, զրգախառնութիւնն ունեցաւ տեսնելու ողբեր-

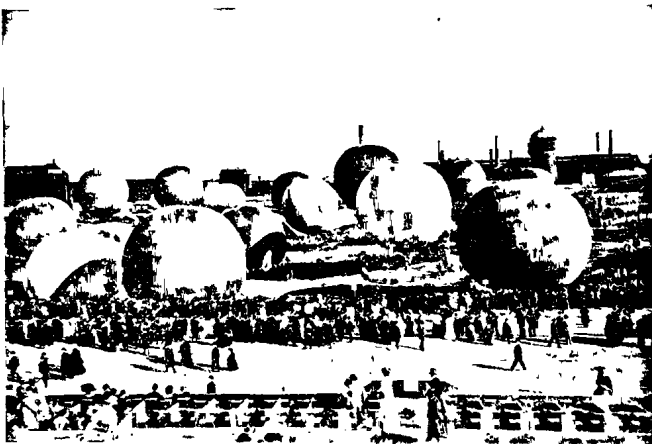
զական կատարածը իւր տքնութեանց արդիւնը ուղղելի օգանաւին: Սակայն ինքը մեծածնութիւնն ունեցաւ զսպելու իւր ողորդ և յառաչելով ըսելու «Հոգ չէ պիտի շինեմ Զէրբէլին թիւ 5 օդանաւ մ'ալ»:

Գերմանական պետութիւնը իսկոյն կէս միլիոն մարդ նուիրեց Զէրբէլինի և ժողովուրդը մի քանի ամսուան մէջ 5 միլիոն հանգանակեց հայրենիքի պատիւ բերող վաստակաւորին ի նպաստ:

Ժախքով զանազան Զէրբէլիններ շինուին՝ որով Գերմանիան երկնային առաջնակարգ տորմիդ մը պիտի ունենայ:

Սակայն միայն Գերմանացիք պիտի չըլլան օդային գաւառներու աշխարհակալները: Անգղիան ալ իւր զինուորական օդանաւերը ունի. · Aldeschotին շինած Dirigible N°. 1 օդապարիկին փորձերը սքանչելի արդիւնքներ ունեցան:

Իսկ Ֆրանսան, օդապարիկի առաջին

1908ի հոկտեմբեր 11ին, Պերլենի Schmargendorf դաշտէն 23 օդապարիկներ կը պատրաստուին օդ բարձրանալ:

Շուտով մէջտեղ ելաւ Զէրբէլին թիւ 5ը, մեծդի և կատարեալ նախընթացին պէս, և դեռ մի քանի օր առաջ կատարեց Գոստանցայի լճին շրջակայքը վերելքներ: Այս անգամ Զէրբէլինի փորձերուն Գերմանիոյ կայսրը և իւր որդիները ներկայ գտնուեցան: Գուլիելմոս խանդավառութիւնը անհուն մեծ եղաւ. հազիւ թէ օդանաւը գետին իջաւ իսկոյն զրկեց համբուրեց ծերունի Զէրբէլինը և ըսաւ. «Գուռ ես դարուս ամենամեծ գերմանացին», ապա շքանշանով և սեղանակից ընելով պատուեց կոմսը, և ուզեց որ պետութեան

ծննդավայրը, բնաւ չի զիջանիր յետաձնաց գտնուիլ իւր դրացի պետութիւններէն. ինքն ևս ունի ռազմիկ օդանաւեր: Վիլի տը Պորտույին Հոլանդիացիներէն թոյլները ամենայաջող դատուեցան: Մասքոյի օդանաւը՝ ընտիր տիպար մ'է. թէ և Զէրբէլինի 4ին ախոյեան Patrie ուղղելին ալ ապստամբեցաւ և փախաւ, սակայն Քլէման հնարագէտը Clermon-Bayard նորաշէն օդանաւով հիացմունքի մէջ ձգեց ամբողջ Ֆրանսան. Բարիգու շրջակայ քաղաքներ զանազան անգամ երթեկեկեց, և այժմ կը պատրաստուի խոնորա անցնիլ ու դառնալ:

Հանճարաւոր խտաւացիք որ տարփու-
ղանքէ խորշող են՝ չեն ալ հաճիր ուրիշ
ազգերէ վար մնալ։ Զանազան գիտնական-
ներ կը գրադին օղանաւեր շինելով։ Յի-
շենք միայն Սահմանադրական պետութեան
գաղտնի պատրաստել տուած Roma I
օղանաւին 1908ի Հոկտեմբերի վերջերը և
Նոյեմբերի սկիզբները կատարած ամենա-
գերագանց փորձերը։ Աշխարհք չէր գիտեր
թէ Պրաչիանոյ լճին յարկածածուկ գոր-
ծատան մէջ ինչ կը պատրաստէր Moris
սպան։ Ինքը յանկարծակի ուղղելի օդա-
նաւով դուրս ելաւ թաքստոցէն և դիմեց
30 բիլլոմեդր հեռու գտնուող Հոովմայ
վրայ։ Կապիտոլիոնի վերեւ՝ իբր արծիւ
խոյացաւ, սաւառնեցաւ, շրջաբոլոր թռիչ-
ներ կատարեց։ Յանկարծակիի եկող ամ-
բողջ Հոովմայեցւոց կեցցէներու, ուսան-
նաներու, գովասանքներու արձագանքը երբ
իրեն հասան, փութաց վերադառնալ իւր
բնակավայրը։

120 ձիւ գօրութիւն ունեցող շարժի-
չը՝ միայն 80 ձիւ ուժ գործածելով՝ կէս
ժամուան մէջ 30 քիլոմեդր տեղ կտրած
էր. ասով ամենաերազնեթաց ուղղելի օդա-
նաւը կը համարուի։ Աշխարհիս բոլոր օ-
դապարիկներէն սա առաւելութիւններն
ալ ունի՝ որ օգոյ մէջ հաստատուն հա-
ւասարակշռութիւն կը պահէ՝ որով երկինք
բարձրացող և ճամբորդող մարդիկ որ և է
անհանգստութիւն չեն զգար. ելեէջներ և
դարձեր ամենայն դիւրութեամբ կը կա-
տարէ, ետ նահանջելու մէջ անզուգական
է, և օրուան մէջ վեց, եօթը անգամ կըր-
նայ գետին իջնել և օդ բարձրանալ ա-
ռանց հարկադրուելու գունտը ջրածինով
վերստին լեցընելու։ Փորձերու մասնակից՝
խտաւոյ թագաւորազն իշխան Թոմազոյի
և պետութեան ներկայացուցչի գոհութեան
հիացումի վկայութիւնները այն աստիճան
եղան՝ որ պատերազմական նախարարու-
թիւնը որոշեց Մօրիսի զանազան մեծու-
թեամբ ուղղելի օղանաւեր շինել տալով՝
հայրենիքի եթերային սահմանները պաշտ-
պանելու դիւրութիւնն ունենալ։

Մենք հոս չուզելով խօսք երկարել

Միացեալ-Նահանգներու պատրաստած օ-
ղանաւերու, Ռուսաստան շինուած Kosso-
vitchի մեծղի ուղղելիին, Սպանիոյ, Պել-
ճիքայի, Աւստրիոյ և այլ պետութիւննե-
րու սեպական օդապարիկներու մասին,
աւելորդ չենք համարիր մէջ բերել 1908ի
հոկտեմբեր 11ին, Պերլինի Schmargen-
dorf դաշտին վրայ տեղի ունեցած ուղ-
ղելի օղանաւերու՝ համաշխարհական մըր-
ցումը՝ որոնք «Gordon Bennet»ի ԲԱ-
ժԱԿ և զրամական հատուցումը վաստը-
կելու համար հոն ժողովուած էին։

Ակամայ օդային նաւամարտի տեղիք
չտալու համար՝ վիճակահանութեան սա
կարգով գունտերը սկսան խոյանալ մթնո-
լորտի յեղիեղուկ խաւերուն մէջ։

1. — Ամերիկեան օդապարիկ Ameri-
ca II, ղեկավարները Coy և Chandler.

2. — Գերմանական օդապ. Busley,
ղեկավ. Niemeyer և Hiedemann.

3. — Անգղիական օդապ. Banshee,
ղեկավ. Dunville և Pallock.

4. — Սպանիական օդապ. Valencia,
ղեկավ. Lindelan և La Horga.

5. — Պելճիական օդապ. Belgica,
ղեկավ. De Moor և Geerts.

6. — Զուիցերական օդապ. Cognac,
ղեկավ. Peauclair և Biehly.

7. — Խտաւական օդապ. Aetos, Պոր-
կէզէ իշխանին, ուղղիչք Cianetti և Mo-
ris սպաները։

8. — Փաղղիական օդապ. Le Con-
dor, ղեկավ. Faure և Delebèque.

9. — Ամերիկեան օդապ. Conqueror,
ղեկավ. Forbes և Post.

10. — Գերմանական օդապ. Berlin,
ղեկավ. Sticker և Erbslöh, որ անցեալ
1907ին Մէն-Լուի տեղի ունեցած մրցու-
մին յաղթած էր։

11. — Անգղիական օդապ. Britan-
nia, ղեկավ. Crookshank.

12. — Սպանիական օդապ. Castilla,
ղեկավ. Montoio և Ibaretta.

13. — Պելճիական օդապ. L' Utopie
ղեկավ. De Broukère և Van der
Bussche.

14. - *Զուիցերական օդապ.* Helvetia
դեկապ. Schaeck & Messner.

15. - Խաղաղական օդաւ. Ruvenzori
ղեկավ. Usulli և Borsalino.

16. - Գաղղիական օղապ. Isle de France ղեկավ. Leblanc և Dubonaut.

17. — Ամերիկեան օդաւթ . Saint -
Louis ղեկավար . Hewat և Arnold.

18. — Գերմանական օդաւ. Düssel-
dorf ղեկավ. Abercron և Goltzheim.

19. — Անգղիական օդաւ. Zephir դե-
կաւ. Hundigton և Brabazon.

20. — Սպանիական օղապ. Montes *պղղիչ* Herrera.

21. - Պելճիական օդապ. Ville de
Bruxelles ղեկավ. Everarts & Jacobs.

22. - *Խաղաղան օղալ*. *Basiliola*
դեկալ. Frassinetti, Cobianchi & Lon-
ghi.

23. - Գաղղիական օղապ. Bris d'Au-
tomne *դեկավ*. Caron & Marcel.

Այսօր Բաղմաթի ողապարիկներու թոյլին ընծայած տեսարանը նոր էր և հիասթափեց և մինչդեռ ամէն ազգի զրօշակները երկնքի մէջ կը ծածանէին, երկրի վրայ հանդիսատես թիւաւոր ժողովուրդը ծափերով և կեցցէներով մարդկային մտքի յաղթանակը կը տօնէր։

Սակայն պահ մը ամենուհե սիրտը արհաւիրքով լեցուեցաւ. Ամերիկեան Conqueror օդապարիկը 400 մեղր բարձրութեան մէջ գագաթէն ճեղդուելով կայծակնաբար գետին կը զահալիժէր: Բարբախտաբար օդապարիկին վարի կողմի մասը՝ օդը դիմախալութեան զօրութիւն նովը գունդին մէջ կը մղուի եւ ճեղքին կը կոթնի, անկարգելի ձև կ'առնու եւ ամբողջ կազմածը հետզհետէ դանդաղաբար գետին կ'իջնէ առանց մարդու փաս հասցնելու:

Միւս ամբողջ օդապարիկներ զանազան կողմեր ուղղուելով շատեր որ մը յետոյ երկիր իջան:

Եղած փորձերէ և յաջողութիւններէ
կրնանք համոզուիլ որ այլ ևս մարդկային

հանձնարը՝ բոլորովին յաղթելով օդոյ դիմակալութեան՝ պիտի բացուի ուղեւորութեան նոր եղանակ մը՝ որ սահմանուած է մեծապէս համաշխարհական կեանքի պայմանները կերպարանափոխ ընելու, թէ՛ և Էլտիսոն վերջերս յայտարարեց որ այժմեան օդային նաւորդութեան պարագլուհերը սխալ ճամբով կ'ընթանան, բայց միանգամայն հաստատեց որ մարդկութիւնը հեռու չէ այն դարագլխէն յորում պիտի սկսի թռչիլ օդոյ մէջ և ազատ խոյանալու, ինչպէս ցամաքի վրայ իր սուրբ ինքնաշարժ կատարելով մօջ հանդիստ նստած:

Ուրիշ թիւով պիտի խօսինք թռչնագործիներու մասին:

2. ՆԵՐՄԷՍ Տ.

ՎԱՌԱՐԱՆՆԵՐՈՒ

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Ինչպես միջին դարու մեր խախտիցը՝ ակումբներու հնա-
րոցները՝ ապահովապես մեզմէ քիչ մօտոտ էին, ամէն հ.
զանալիք բացօթեայ ապրուել վաժմած ըլլաւունս, այնուհ.
հասնելուս անշուշտ իրենց ամենէն բնէ հանոցը հզօտ
պէտք է ըլլայ մօնուանս երկայն իրիկուններուն մօն
սենեկին տօնախին շուրջն ընտանեկան ըմամբութիւն-
ներու:

Դրեկանաէրը արեւ հագին թէ խոնարհէ՛ր՝ ափսոսաւ
բլլաւով իր ամոքոցին մէջ փակուելու, աստի՛ն շարժել կը
մոզկել ոչ թէ միայն իր բնաւորները, ոչ ալ մասնաւորը,
գաշտեցիկ դարձող աշխատասարները, և իր հերարարները,
մինչեւ վաղիկ ամոքողները. և վաւարարնին մէջ ըր-
բողով պայծառ բողբին առէն ամէն ոք հաշին կու տար
թէ ինչպիսի օրը անցնուցած էր, կը բաժնուէին ապուրի
պտուկները, կը պատմութիւնն այն անհաշուած առաւելու-
նները, զօրս հեմա՛ խղճեմա՛ն խնամքով կը համայնենը,
բայց ոչ ոք կը կարդայ, որովհետեւ իրենց միասին և
հապաղ պատմութեանքները շատ լին համաժամային՝ արդի
սեմաներուկանց հետ. Հասաւ մոմէ կամ ճարպէ ճրպ
մը, որեւտ վաւարարներն խուրի շրջապատող պղտիկ սե-
ղանին վրայ, կամ պատեն դուրս ցցուող երկաթի մը
մայրը անցուած, վաւարարնին փառլիմենտ բողբին հետ կը
լուսանորթը գոմարտուած անմինքը, և ինչո՛ւ կու՛ տար
կուսանորթ ու մանէին կամ անմիտօտօտիկներու զգայուն

Այս երբեմին նապաստակա՛ն ընտանիք պարզ և ա՛ն-
ապառնո՛յ՝ միակցա՛ման աշխատի կենդանի քառասունգո՛ծ-
վի՛նը հեռուհե՛ռն ա՛նյախաղալու, և կրնա՛ք քառի՛ք, որ
քաղաքներու մէջ ոչ միայն օճախի քանաւորգոծութիւնը,
այլ օճախն իսկ բոլորովին անհետացա՛ծ է, նորաճմութիւնը
հին բաղադրիկը focalare բառին՝ fuoco del lare թե՛ս
կտրաճի կրակի, հրապուրելի ստուգաբանութեամբ հանդերձ
փորձանակելով միծառանք պալատներու մէջ հառապելու
միայնակներ, կա՛նք փորքի փառաբանը՝ միայն զաստ-
ձիւնա՛նքն ու զհա՛նքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն ինքն